

אתיקה מקצועית

הנחיות והחלטות ועדת האתיקה הארצית

יו"ר ועדת האתיקה הארצית: עו"ד מיכאל טאוביג
עורכת: עו"ד דקלה קליין-יונה, פרקליטת ועדת האתיקה הארצית
המערכת: בית הפרקליט, דניאל פריש 10, תל אביב 64731
הנחיות והחלטות: ועדת אתיקה ארצית

דבר יו"ר ועדת האתיקה הארצית: על פרשת עו"ד רונאל פישר והשעיה זמנית מלשכת עורכי הדין

פרשת עורך דין רונאל פישר וכל הכרוך בה עוררו את השאלה, מה יכולה ועדת האתיקה לעשות כאשר מתגלה, שעורך דין עבר על החוק הפלילי. עורכי דין ואזרחים מהשורה, ובמיוחד עיתונאים וכתבים תמהים, כיצד זה מי שחשודים בעבירות פליליות לא קלות ממשיכים לעבוד ורישיונם כעורכי דין לא נשלל מהם. שאלה זו עולה בפרט, כאשר הציבור כולו צפה בסרטון ובו עורך הדין מקבל מזוודת כספי שוחד מלקוחו. עם זאת, בעולם המשפטי גם צילומים ברורים אינם מהווים פסק דין מרשיע, ואפילו לא כתב אישום. על פי החוק הקיים (סעיף 75 לחוק לשכת עורכי הדין, התשכ"א - 1961) רשאי בית הדין המשמעתי להטיל עונש על עורך דין שהורשע בעבירה שיש עמה קלון, ובהגדרה של עונש בעניין זה כלולה השעיה מהמקצוע וגם הוצאה מהמקצוע לצמיתות. על פי סעיף 78 לחוק לשכת עורכי הדין, רשאי בית דין משמעתי גם להשעות זמנית עורך דין, אשר הוגש נגדו כתב אישום בעבירה שיש עמה קלון.

השימוש בהשעיה הזמנית על פי סעיף 78 לחוק מתבצע ביד קמוצה, שכן הגשת כתב אישום עדיין איננה הרשעה, ובסעיף 78 יש אפילו פגיעה מסוימת בחזקת החפות. הנטייה להשתמש באפשרות של השעיה זמנית על פי סעיף 78 תהא במקרים חמורים, למשל, כאשר המדובר במעילה של עורך דין בכספי לקוחות, שאז קיים צורך למנוע סכנה ברורה מאזרחים נוספים.

יש להיזהר ולא לשלול רישיון אפילו זמנית, ללא שנמצאה לכאורה אשמתו של עורך הדין. הרי גם השעיה זמנית יכולה להרוס משרד, מה גם שכפי שהפתגם הצרפתי אומר - "אין נצחי יותר מהארעי", ומהגשת כתב האישום ועד למתן פסק דין על-ידי בית המשפט עלול לעבור זמן רב מאד.

בפרשת עורך הדין פישר ידיה של ועדת האתיקה היו כבולות: כל עוד לא הוגש כתב אישום, ועדת האתיקה לא יכלה להשעות את הנאשם, אפילו לא זמנית.

כאן המקום להעיר, שקיים קושי מסוים לקבל חומר חקירה מהמשטרה/מהפרקליטות גם לאחר שהוגש כתב אישום ולצורך מימוש סמכותנו בהתאם לסעיף 78 לחוק לשכת עורכי הדין; אמנם הגענו להסדר מסוים עם הפרקליטות בעניין זה, אבל ההסדר הוא תוצאה של פשרה, ואיננו אידיאלי לצרכי ועדת האתיקה כשהמדובר בהפעלתו של הסעיף האמור.

לאחרונה יצאו מלומדים עם הצעה חדשה לעניין סעיפים 75 ו-78 לחוק לשכת עורכי הדין: המדובר בהצעתם של כבוד השופט מנחם (מריו) קליין ועורך הדין אביעד איגרא, לפיה הסמכות לשלול את רישיונו של עורך דין במקרה של עבירה פלילית שיש עמה קלון, תועבר לבית המשפט הדין בעבירה עצמה (ראה "המשפט", כתב עת לענייני משפט, דצמבר 2014, בהוצאות המכללה למנהל, והמרכז לאתיקה ואחריות מקצועית של עורכי דין על שם דיויד וינר ז"ל ובעריכת ד"ר לימור זר גוטמן, עמוד 145 ואילך).

היתרון של הצעה זו הוא בכך, שהדברים יתרכזו במקום אחד, ותבטל גם המחלוקת בין הפרקליטות לבין ועדות האתיקה בעניין העברת חומר ראיות נגד נאשמים, אבל כנגד זה עומדים עקרונות יסודיים: חשוב לעורכי דין ולציבור הרחב, ששאלת רישיונו של עורך דין, פרנסתו, עתידו ושמו הטוב ייבחנו על ידי גורם המעורה ומעורב בענייניהם המקצועיים של עורכי הדין, היינו - על ידי מוסד של עורכי דין. לשכת עורכי הדין היא גם הגורם שמעניק רישיונות לעסוק בעריכת דין, וראוי שהיא תהיה גם זו שתהיה לה הרשות לשלול רישיונות במקרים המתאימים.

זאת ועוד: השינוי המוצע יגרום מאליו גם לכך ששאלת ההשעיה הזמנית תידון בסופו של דבר ולמעשה רק בזמן מתן פסק הדין; וסעיף 78 בא להגן על האזרחים (הנפגעים הפוטנציאליים) ב"סעד זמני" עוד בטרם הורשע עורך הדין.

הפרשה האמורה קשה לכלל הציבור, ובודאי שלציבור עורכי הדין. אבל בסך הכל, ובניגוד למה שחושבים אנשי התקשורת, נשמרו זכויותיו של הציבור הרחב ושל הציבור הספציפי הנדרש לשרותם של עורכי דין.

מיכאל טאוסיג, עו"ד

הנחיות והחלטות ועדת האתיקה הארצית

התמחות: אסור למתמחה לעטות גלימה בבית המשפט

תלונה המתלונן הוא עורך דין שייצג נתבעת בבית המשפט המחוזי. התובעת הייתה מיוצגת על ידי עורך הדין הנילון, בסיוע המתמחה שלו. בדיון קדם משפט ישבו המאמן והמתמחה זה לצד זה על ספסל עורכי הדין, כששניהם לבושים בגלימה. כשהשופטת נכנסה לאולם ושאלה מי מייצגים את הצדדים, קם המתמחה ונקב בשמו של המאמן שלו, כשהוא לא מבהיר שהמדובר במי שיושב לצידו ושהוא עצמו מתמחה. הן המתלונן והן השופטת סברו שהמתמחה הוא המאמן. בשלב זה החל המתמחה לטעון. במהלך הטיעון, המתמחה ציין, שהמתלונן שוחח איתו. כיוון שהמתלונן מעולם לא שוחח עם המאמן, אלא רק עם המתמחה, שאל המתלונן את המתמחה מי הוא. אז התברר שהמדובר במתמחה. השופטת התרעמה על כך, הורתה למחוק את הפרוטוקול ולהתחיל את הדיון מחדש.

לדברי הנילונים, המתלונן ידע שהמדובר במתמחה, שכן בטרם נכנסה השופטת לאולם שאלה הקלדנית מי מייצגים את הצדדים, והמתמחה ציין שהמאמן שאיתו מייצג את הנתבעת ושהוא עצמו המתמחה, וכך אף נרשם בפרוטוקול. עוד נטען, שהמאמן אך ביקש מהמתמחה לתאר בפני בית המשפט את השתלשלות העניינים שנוגעת להחלטה קודמת של בית המשפט, הדבר נעשה בתום לב ולא הייתה כוונה להטעות.

החלטה להעמיד לדין את המאמן ואת המתמחה. המתמחה הופיע בבית המשפט עוטה גלימה, ישב על ספסל עורכי הדין וטען כעורך דין. אפילו ידע המתלונן שהמדובר במתמחה, לשופטת לא הייתה כל אפשרות לדעת זאת. בכל מקרה, מתמחה ממילא אינו מוסמך להופיע בבית המשפט המחוזי. לפנינו מקרה בו המתמחה יצר מצג שווא, תוך שהמאמן מסייע בידו. (החלטה מספר את/14/188)

כלל 10: חתימה על טפסי אישור פרטים

שאלתא עורך הדין הפונה מלין על דרישה שקיבל מאת בנק הפועלים לחתום על טופס אישור לגבי חברה בעירבון מוגבל שהוא מייצג, לפיו התאגיד קיים ופעיל, לא נחק ממרשם החברות ובהתאם למסמכי ההתאגדות שלו, התאגיד כשיר ללוות כספים ולהעמיד שעבודים להבטחת פירעון ההלוואות. כמו כן מלין הפונה על דרישת בתי המשפט, כי החתימות והפרטים שמולאו בכתב ערבות צד ג' אשר ניתן במקרים בהם הוגשה בקשת עיכוב יציאה מן הארץ, יאומתו בידי עורך דין.

החלטה החובה לזהות פרטי תאגיד באמצעות אישור של עורך דין לקוחה מהוראות הקבועות בצו איסור הלבנת הון (חובות זיהוי, דיווח וניהול רישומים של תאגידים בנקאיים למניעת הלבנת הון ומימון טרור), תשס"א - 2001. באופן דומה, גם החובה לקבל אישור של עורך דין לפיו התאגיד קיים ופועל בהתאם להוראות הקבועות במסמכי היסוד שלו, לקוחה מאותו צו. מדובר בחובות סטטוטוריות שאין בעצם קיומן משום הפרה של כללי האתיקה ואין בתוכן משום ערבות לחוב או להתחייבות של הלקוח. אמנם, הצו מאפשר גם אמצעים חלופיים לקבלת האישורים, אך אין בכך כדי לפסול את השימוש באישור של עורך דין, במסגרת הקבועה בצו.

באשר לכתב הערבות, במסגרתו נדרש עורך הדין לאשר את נכונות החתימה ואת נכונות פרטיו של המתחייב על פי כתב הערבות, כתב הערבות מוצא בהתאם לתקנות 364, 365 (ב) ו-385 (א) לתקנות סדר הדין האזרחי, תשמ"ד - 1984. בתקנות אלה לא כתוב כי חובה לאמת את פרטי המתחייב באמצעות חתימה של עורך דין, ובאימות כזה, יש משום קבלת ערבות של עורך הדין לנכונות הפרטים שמסר המתחייב. הוועדה תפנה להנהלת בתי המשפט ותבקש הסרה של חלק זה מן ההתחייבות. (החלטה מספר את/14/255)

הערת העורכת החלטה זו עולה בקנה אחד עם ההחלטה שפורסמה ברבעון "אתיקה מקצועית" 3 עמוד 4 (2002), שכותרתה "אימות מסמכים ופרוטוקולים מטעם בנקים", וכן עם החלטה מספר 156/10 "עורך דין המייצג חברה באופן לא קבוע הנדרש להנפיק אישור לבנק בעבורה", "אתיקה מקצועית" 41 עמוד 7 (2011) והחלטה מספר 237/12 "כלל 10: אסור לעורך דין לערוב להתחייבות של הלקוח", "אתיקה מקצועית" 53 עמוד 5 (2014).

כלל 34: העלאת טענות שקריות במסגרת סכסוך גירושין

תלונה הנילוה הינה מתמחה. המתלון והנלוה היו נשואים ועברו הליך גירושין ארוך וסבוך. המתלון הינו שוטר במשטרת ישראל. לדידי המתלון, וכחלק מהליך גירושין, הגישה הנלוה תלונה שיקרית נגדו למחלקה לחקירות שוטרים וכן העלתה טענות שיקריות בכתבי טענות ובתצהירים. על פי התלונה, הנלוה בדתה עלילה, לפיה המתלון ביצע בבתם הקטינה עבירות מין, לרבות עבירות אינוס ומעשה סדום. המתלון הציג מספר מסמכים התומכים בגרסתו:

1. אישור מהמחלקה לחקירות שוטרים לפיו התיק נגדו נסגר, שכן "הטענות אינן מקימות תשתית עובדתית ולפיכך לא נפתחה חקירה בגין".
2. החלטה של ממונה על עררים בפרקליטות המדינה, לפיה ערר שהגישה הנלוה על ההחלטה בדבר סגירת תיק נדחה.
3. חוות דעת של מומחים, לרבות פסיכולוגים קליניים, שמונו במסגרת תיק הגירושין, מהן עולה כי הנלוה "מוכנה לנקוט בכל אמצעי, לרבות שקרים והפחדות, על מנת להילחם את מלחמתה".
4. תצהיר של צד ג', מכר של הנלוה ומשפחתה, ממנו ניתן ללמוד על כך שהנלוה העלילה עלילת שווא וכי כל מטרתה הייתה להשחיר את המתלון במסגרת הסכסוך המשפטי ביניהם. הנלוה מסרה תגובה מפורטת, במסגרתה התייחסה לכל אחת מטענות המתלון והכחישה אותן תוך מתן הסברים.

החלטה לגנוז את התלונה. הוועדה סבורה כי יהיה קושי לנהל הליך משמעותי בנושא, שכן הראיות בתיק אינן מספיקות. בנוסף, נראה כי מקומו הטבעי של הסכסוך בין הצדדים הינו בערכאות אזרחיות, שכן החשדות כפי שיוחסו לנלוה אינם קשורים למעשים שבוצעו במסגרת עבודתה כמתמחה. (החלטה מספר את/226/14)

יחסי חברים: צירוף עורך הדין המייצג כנתבע באופן אישי

תלונה עורכת הדין הנלוה עותרת בשם מוכר דירה לפסק דין הצהרתי לביטול הסכם המכר. המתלון הנו עורך הדין שערך את הסכם המכר, ופעל להשלמת רישום הדירה על שם הרוכשת. כתב התביעה מייחס למתלון באופן אישי מעשי מרמה וגניבה, והוגש גם כנגדו, אף כי לא מבוקש כל סעד ביחס אליו. הדברים חוזרים על עצמם פעם אחר פעם, כחוט השני, לאורך כל כתב התביעה ("מרמה", "גניבה", "רמאות", "התנהלות העולה כדי מעשים פליליים", "מעוולים בתרמית" ועוד). לכתב התביעה לא צורפו ראיות המצביעות על תרמית מצידו של המתלון, או על חריגה שלו מיפוי הכוח שניתן לו על ידי הצדדים.

בתגובתה כותבת הנילונה, כי התרשמה מטענות לקוחה כלפי המתלונן, וכי אין ביכולתה או מחובתה לאמת כל טענה וטענה, אולם לפי המלצת הוועדה התנצלה הנילונה בפני המתלונן, הן בעל פה והן בכתב, ואף הסירה אותו מרשימת הנתבעים בתיק.

החלטה לגנוז את התלונה לנוכח מילוי הנחיות הוועדה. הוועדה העירה לנילונה, כי להבא ראוי להימנע מהכפשת קולגה בכתבי טענות, ומצירוף קולגה כנתבע מקום בו לא מתבקש לגביו כל סעד. (החלטה מספר את/131/14)

יחסי חברים: אין לעשות שימוש במסמך המעיד על שכרו של עורך הדין שכנגד

תלונה עורך הדין הנילון שימש כמפרק של אגודה שיתופית. המתלוננת, עורכת דין אף היא, שימשה כבאת כוח של בנק אשר ניהל תביעות כספיות נגד חברים באגודה השיתופית. הנילון הגיש בקשה לסילוק של התביעות על הסף, בטענה כי מדובר בהליכים משפטיים מאולצים, שתכליתם לסכל הסדר פשרה שהלך והתקדם בין הצדדים. בין היתר, טען הנילון, כי למתלוננת יש אינטרס אישי בהמשך ניהול התביעות ובסיכולו של הסדר הפשרה, וזאת בשל שכר טרחה גבוה שהיא מרוויחה מניהול התביעות. להוכחת טענתו זו צירף הנילון אישור בדבר ניכוי מס במקור ששלח הבנק, משום מה, למשרדי האגודה השיתופית, ובו פירוט של השכר שגבתה המתלוננת בגין הטיפול בתיקים בשנה מסוימת. עורכת הדין המתלוננת טוענת, כי בכך שצירף לתיק בית המשפט מסמך, תוך הפרה בוטה של הגנת הפרטיות לה זכאית המתלוננת על פי דין ותוך פגיעה בכבוד המקצוע וביחסים החבריים שעל עורך דין לגלות כלפי חבר למקצוע, עבר הנילון עבירת משמעת.

עורך הדין הנילון טוען כי המסמך הגיע לידיה במקרה, הוא לא חב חובת סודיות כלשהי, והיה עליו לצרפו לתיק, על מנת להציג בפני בית המשפט את האמת בדבר המניע האישי של המתלוננת. ועדת האתיקה המחוזית דנה בתלונה ומצאה שאין די ראיות להעמדה לדין. על יסוד קביעה זו התלונה נגנזה, ומכאן הפנייה לוועדת האתיקה הארצית לעשות שימוש בסמכותה כקובל נוסף.

החלטה לגנוז את התלונה. הוועדה מצאה כי נפל פגם של ממש בהתנהלותו של הנילון, ובמיוחד בצירופו של מסמך המעיד על הכנסותיה של המתלוננת וזאת ללא צורך ממשי, לפחות על פני הדברים, לעשות כן.

יחד עם זאת, לאחר דיון הוחלט כי נסיבות העניין אינן עולות כדי עילה להעמדה לדין משמעת. הוועדה מביעה בפני הנילון את חוסר שביעות רצונה מן האופן בו נהג וקוראת לו להימנע מנקיטת פעולות דומות בעתיד. (החלטה מספר את/263/13)

כלל 22: הקלטה במסגרת יחסי עבודה

תלונה התלונה נסבה סביב סכסוך שבין המתמחה הנילון ובין המאמנת שלו, בגין תנאי העסקה ואי תשלום שכר. בין הצדדים אף מתנהל הליך בבית הדין לעבודה (תביעה ותביעה שכנגד). כחלק מסכסוך זה, ועוד בטרם הוגשה התביעה לבית הדין, הקליט המתמחה את המאמנת ועורך דין אחר ואת תמליל השיחות הגיש כנספח לכתבי הטענות בבית הדין לעבודה. עורך הדין המתלונן פועל, כפי הנראה, בשיתוף פעולה עם המאמנת. המתלונן טוען, כי התנהגותו של המתמחה מהווה הקלטה אסורה של עמית למקצוע.

החלטה לגנוז את התלונה נוכח העובדה שמדובר בהקלטה שעסקה בעניינים שבין עובד ומעביד ולא בעניין של לקוחות, ועל סמך ההנחה, כי לצורך הליך בין עובד למעביד, הקלטה המבוצעת במידה שאינה עולה על הנדרש ולא חרגה מהראוי, לא תהווה עילה להעמדה לדין משמעת. (החלטה מספר את/225/14)

הערת העורכת בהחלטה מספר את/172/10, "כלל 22: הקלטת עורך דין אחר", שפורסמה ב- "אתיקה מקצועית" מספר 40 עמוד 8 (2011), נדרשה הוועדה לסוגיית הקלטת חבר למקצוע במסגרת סכסוך עסקי וקבעה כי יש לבחון את נסיבות העניין בטרם תותר ההקלטה. במקרה שבפנינו החליטה הוועדה לגנוז את התלונה, שכן נראה כי לא הייתה בידי המתמחה דרך אחרת להוכיח את טענותיו, באשר המאמנת דחתה אותן מכל וכל וההקלטות משמשות ראיות מרכזיות בתביעתו. בנוסף, אין בהקלטות פרטים אודות מי מלקוחותיהם של המאמנת או המתלונן.

פרסומת: שימוש בלוגו המשרד בכרטיס הפייסבוק

שאלתא עורך הדין הפונה שואל, האם מותר לו להשתמש בלוגו (סמליל) של המשרד, במקום תמונה בכרטיס הפייסבוק.

החלטה ניתן להשתמש בלוגו בתור תמונה בעמוד העסקי (ובלבד שהלה מוגדר כעמוד על פי התקנון של פייסבוק וכי הלוגו עומד בכללי הפרסומת), אך אין להשתמש בלוגו בתור תמונת משתמש בכרטיס האישי של עורך הדין בפייסבוק. שילוב של לוגו המשרד בכרטיס המשתמש הפרטי של עורך הדין עלול להוות שידול אסור של לקוחות ואפילו להוביל להטעיה של המשתמשים ברשת החברתית, שעלולים לראות בתוכן פרטי שיתפרסם בכרטיס האישי משום תוכן מקצועי. קושי זה אינו קיים בדף העסקי של עורך הדין, שהרי ברור שדף זה נועד על מנת לקדם את צרכי המשרד, והאזהדים של הדף גם רואים אותו ככזה. דינו של לוגו בכרטיס העסקי אינו כדין ידיעה משפטית, מאמר או הבעת עמדה שכולל עורך הדין בכרטיסו האישי, אלא הוא הופך את הכרטיס האישי של עורך הדין לאתר אינטרנט של ממש, וככזה אין להתירו.

אין באמור לעיל להביע עמדה לגבי המותר והאסור לפי תקנון פייסבוק. (החלטה מספר את/273/14)

הערת העורכת ברבעון הקודם התפרסם גילוי דעת מטעם הוועדה, בנושא פעילות עורכי דין ברשתות החברתיות. גילוי דעת זה הוא מסמך המסגרת שבאמצעותו יפורש הדין החל על השימוש של עורכי הדין ברשתות החברתיות. בד בבד עם הפרסום הובהר, כי הוועדה תמשיך לפתח את הדין האתי החל על השימוש של עורכי הדין ברשתות החברתיות ממקרה למקרה, ובהתאם לשאלות הספציפיות שיגיעו לפתחה.

השאלה שבפנינו נדונה לאור סעיף 2.1 לגילוי הדעת, הקובע כי עורך הדין ימנע מפרסום תוכן המערב תוכן מקצועי ושאינו מקצועי, העלול ליצור הטעיה, שידול אסור, פגיעה בכבוד המקצוע, או הפרה אחרת של כללי האתיקה המקצועית.

התנהגות שאינה ראויה: דיווחי נוכחות כוזבים במקום העבודה

תלונה בעקבות אי התאמה בין דיווחי שופט לבין דיווחי מתמחה בנוגע לנוכחות המתמחה בעבודה, נערך בירור בהנהלת בתי המשפט, וממנו עולה כי במשך תקופה קלנדרית בת 11 ימים בסוף תקופת ההתמחות, המתמחה דיווח כי עבד, אך למעשה נעדר מהעבודה. לפי לוח השנה נראה שמדובר בשישה ימי עבודה בפועל. בימים אלו, כרטיס הנוכחות של המתמחה בבית המשפט הוחתם בתחילת ימי העבודה ובסיומם. בדיקה שנערכה במצלמות האבטחה העלתה, כי עובד של המרכז לאכיפה וגביה הוא שהחתים את כרטיס הנוכחות של המתמחה. המתמחה הנילון לא הגיב לתלונה.

החלטה להעמיד את המתמחה לדין משמעתי לנוכח הראיות, ובהעדר תגובה מצדו. (החלטה מספר את/286/14)

חובת הנאמנות ללקוח: יש להודיע ללקוח על קיום דיון בעניינו

תלונה התלונה עניינה במחיקת ערעור ללא הרשאת הלקוח. המתלון מוסיף כי מועד הדיון בערעור לא הודע לו כלל. לדברי הנילון, הציע למתלון להתייצב לדיון, אולם המתלון לא הגיע לדיון, כשהסיבה לכך הייתה שהותו בחופשה. הנילון טוען, כי המתלון אמר לו, שהוא לא חושב שנוכחותו תעזור לנילון, שהוא סומך עליו שידע מה נכון להחליט ושממילא יקבל את עצת הנילון כיצד לפעול.

באשר למשיכת הערעור בעת הדיון - זו נעשתה לאור הדברים המפורשים אותם אמר ההרכב של בית המשפט המחוזי, אשר לא הותיר כל מקום לספק כי הערעור היה נדחה, כולל חיוב בהוצאות. הנילון מוסיף כי בהפסקה במהלך הדיון ניסה ליצור קשר עם המתלון אולם לא נענה. ועדת האתיקה המחוזית החליטה לגנוז התלונה, אולם העירה לנילון, כי ראוי להקפיד להבא, שבטרם יביע הסכמתו למחיקת ערעור שהוגש על ידי לקוחו, יקבל את רשותו המפורשת מראש לצעד זה, וזאת אף אם בית המשפט הציע שהערעור יימחק.

החלטה לגנוז את התלונה בנסיבות העניין ונוכח המצב הראייתי. הוועדה מבקשת להבהיר, שעורך הדין צריך לפעול כמיטב יכולתו להביא לידיעת הלקוח את עובדת קיום הדיון ואת חובת ההתייצבות לדיון. (החלטה מספר את/36/14)

דין משמעת: הסדרי טיעון עם ועדות האתיקה

תלונה המתלון פוטר מעבודתו. במסגרת הליך הפיטורין התקיימה בוררות בעניינו, ועורך הדין הנילון כיהן כבורר. הצדדים לבוררות היו החברה המעסיקה ונציגות העובדים. המתלון טוען, כי הנילון היה מוטה לטובת החברה, וישב בבוררות הן כיועץ והן כבורר. לאחר הבוררות הגיש המתלון תביעה נגד החברה בבית הדין האזורי לעבודה, והנילון ייצג את החברה בהליכים אלה. לטענת המתלון, ייצוג זה הנו בניגוד להוראות סעיף 17 לכללי האתיקה, הקובע כי "לא ייצג עורך דין אדם בעניין שבו דן כשופט או כבורר". בסופו של דבר, נתקבלה תביעתו של המתלון. ועדת האתיקה המחוזית הגיעה עם הנילון להסדר, לפיו הנילון יתחייב להימנע מביצוע עבירה דומה למשך שנתיים וישלם סך 5000 ₪ לוועד המחוז. בכפוף להסדר זה, נגנזה התלונה בוועדת האתיקה המחוזית. המתלון לא מקבל את ההסדר האמור, ופנה לוועדת האתיקה הארצית, על מנת שתפעיל את סמכותה כקובל נוסף לפי סעיף 63 לחוק לשכת עורכי הדין. הנילון טוען "סיכון כפול", במידה והתלונה נגדו תעמוד שוב לדיון. לדבריו, הסכים לחתום על ההסדר אך ורק על בסיס סיום ההליך סופית. הנילון מציין, כי מיד עם העלאת טענות המתלון התפטר מייצוג החברה בתביעה שהגיש נגדה המתלון. לגוף התלונה השיב הנילון, כי המתלון פוטר לאחר הליך בוררות פריטטית, שהוא הליך ייחודי ליישוב סכסוכים בין מעסיק לבין ועד העובדים, הליך שאינו הליך בוררות במובן המקובל. הנילון שימש כבורר אחד מתוך שניים, יחד עם עורך הדין של ועד העובדים, בהתאם להסכם קיבוצי מיוחד החל על החברה ועובדיה. הנילון מוסיף, כי מנגנון הבוררות הפריטטית מטרתו לשמור על האיזון העדין בין האינטרסים המנוגדים של החברה מזה ושל ועד העובדים מזה, מתוך הבנה כי ההחלטה הסופית במחלוקות מסוג זה צריכה להתקבל, ככל שניתן, על בסיס של הסכמה הדדית בין החברה לבין ועד העובדים (באמצעות נציגיהם) - להבדיל מהכרעה "שיפוטית" במובן הרגיל.

החלטת הבוררים נוסחה ונחתמה במשותף, כאשר המסקנה לגבי פיטורי המתלון התקבלה במלואה על דעת בא כוח ועד העובדים. תפקידו של הנילון, כמו גם תפקידו של בא כוח הוועד, היה לייצג כל אחד את הצד שלו. לכן, לדעת הנילון, לא מתקיים הרציונל העומד בבסיס כללי האתיקה, המונעים מעורך דין ששימש שופט או בורר לייצג לאחר מכן באותו עניין, ולכן ספק רב אם סעיף 17 חל בעניין. הנילון מדגיש, כי המתלון לא מצא לנכון להתלונן על ייצוגו של הנילון את החברה בהליך המאוחר שהגיש בבית הדין האזורי לעבודה, אלא לאחר חלוף כ-9 חודשים מאז הגשת תביעתו, ורק כאשר הליכי המשא ומתן לפשרה בתביעתו נכשלו, מצא לנכון להלין על כך. פרקליט הוועדה המחוזית מסר את עמדתו לעניין הסמכות להגיע להסדר טיעון לפני הגשת קובלנה. לדבריו, הוראות סדר הדין הפלילי חלות בעיקרן גם על ההליכים המשמעתיים של לשכת עורכי הדין, ובכלל זה ההוראות לגבי "ההסדר לסגירת תיק מותנית", שהתקבלו בתיקון מספר 66 לחוק סדר הדין הפלילי.

החלטה לגנוז את התלונה. רוחו של סעיף 17 לכללי האתיקה והגיונו לא התכוונו לבוררות כבוררות שנערכה בעניינו של המתלון, בה פעל הנילון במופגן כמייצג את החברה בלבד, ואילו הבורר השני ייצג במופגן את ועד העובדים, ובה הגיעו 2 הצדדים למסקנה זוהי ואחידה כי יש לפטר את המתלון. זו אינה בוררות בה הבורר אמור להיות חסר פניות ולשרת את המימד האובייקטיבי של המחלוקת. באשר לסמכות לחתום על עסקאות טיעון ללא מעורבות בית הדין המשמעתי בלשכת עורכי הדין, הוועדה סבורה, כי כל עוד אין הסדרה בחוק, תקנות או נהלים, אין לערוך עסקאות טיעון בעניין סגירת תיקי תלונות ללא מעורבותו של בית דין משמעתי. ועדת האתיקה הארצית סבורה שהסדר טיעון כזה אינו מחייב אותה בבואה לדון בתלונות כקובל נוסף. (החלטה מספר את/220/14)

דין משמעתי: גניזת תלונה בשל ניהול חקירה משטרתית

תלונה לדידי המתלון, שהינו תחקירן שהתחזה לקטינה בת 13, המתמחה הנילון שוחח עימו באתר צ'טים שיחות בעלות אופי מיני, תוך שהוא מציין שהוא עורך דין. הנילון אף שלח תמונות שלו בעירום ודרש מ"הקטינה" לשלוח תמונות חושפניות שלה. תלונה שהוגשה במשטרה הביאה למעצרו וחקירתו תחת אזהרה של הנילון. הנילון לא הגיב לתלונה. בפני הוועדה אין בשלב זה מידע באיזה מצב נמצא ההליך הפלילי והאם בכלל הוגש כתב אישום נגד הנילון.

החלטה לגנוז את התלונה נוכח חקירה משטרתית בעניין. בסיום החקירה יהיה רשאי המתלון לפנות אלינו בשנית. (החלטה מספר את/312/14)

הערת העורכת יש לשים לב, כי ההחלטה לגנוז את התלונה במקרה זה הושפעה מן העובדה כי הנילון הנו מתמחה שהפסיק את התמחותו באיבה, ולא ביקש להמשיכה. ועדת האתיקה עדכנה בהחלטתה את ועדת ההתמחות, מתוך הנחה, כי אם ירצה המתמחה להתקבל כחבר הלשכה, יתבקש להציג מסמכים עדכניים בדבר מצבה של החקירה המשטרתית בעניינו.

ניגוד עניינים: אירוע משותף של לשכת עורכי הדין עם משטרת ישראל

שאלת עורך הדין הפונה מבקש לקיים דיון בוועדת האתיקה בגין אירוע הרמת כוסית המשותף ללשכת עורכי הדין ולמשטרת ישראל. לדעתו של הפונה, יש בקיום אירוע כזה כדי לפגוע במעמד של עורכי הדין בישראל, לפגוע בכבוד המקצוע ולהכתים את כל עורכי הדין בכתם של ניגוד עניינים, היורד לשורש תפקידו ולמהותו של מוסד "עורך הדין".

החלטה עורכי דין ואנשי משטרה יכולים להיפגש בנסיבות חגיגות כגון לקראת ראש השנה או לקראת חג הפסח, מבלי שהדבר יגרום לכך שעורכי הדין ו/או אנשי המשטרה לא ימלאו את חובתם המקצועית והאתית. יש אמון באנשי החוק ובשירותי הדין שניסיונות חברתיות לא יטו אותם. איפכא מסתברא: רצוי לעודד מפגשים של עורכי דין ואנשי משטרה וכן של עורכי דין העומדים משני צידיו של המתרס, בין אם המדובר בתיק אזרחי ובין אם המדובר בתיק פלילי. זאת כדי שהדיונים בבתי המשפט יתנהלו באווירה תרבותית, וכדי שמערכת היחסים תאפשר לצדדים הנצים להגיע לפתרונות מוסכמים. הדברים אמורים במיוחד כשהמדובר באירועים ציבוריים המאורגנים על ידי גופים רשמיים כמו משטרת ישראל, לשכת עורכי הדין או לשכת המסחר. (החלטה מספר את/80/15)

רשלנות מקצועית: רשלנות שאינה מהווה עבירה על כללי האתיקה

תלונה עורך הדין הנילון ייצג שני צדדים בעסקת מכר מגרש. המתלוננים היו רוכשי המגרש. מוכרת המגרש (חברה שהחזיקה מספר קרקעות באותו ישוב ויוצגה באופן שוטף על ידי הנילון) התחייבה בפני המתלוננים, כי תשביח את המגרש שהיא מכרה להם, על ידי העברת זכויות מגרש אחר שבבעלותה, כך שיתאפשר להם להקים על המגרש בית דו משפחתי. זמן מה אחר כך, טיפל הנילון במכירת המגרש האחר לצדדי ג'. בכך סוכלה העברת זכויות הבניה מאותו מגרש למגרש שרכשו המתלוננים. המתלוננים טענו, כי הנילון פעל בניגוד עניינים במוכרו את המגרש השני, וכן כי התרשל כלפיהם ברשלנות רבתי.

הנילון השיב, כי בעת שטיפל במכירת המגרש השני הוא לא קישר בין שתי העסקאות, בין היתר מכיוון שהתיקים במשרדו מתנהלים לפי שמות הצדדים ולא לפי מספרי המגרשים. עוד הוסיף, כי מכירת המגרש השני לא סיכלה את העברת הזכויות ממנו אל המגרש שרכשו המתלוננים, שכן זו סוכלה עוד קודם לכן על רקע התנגדות המינהל להעברה זו.

התלונה נגנזה בעבר בוועדת האתיקה הארצית, הואיל ומדובר לכל היותר ברשלנות שאינה מגיעה כדי עבירה אתית, תוך שהובהר למתלוננים כי הם יוכלו לשוב ולפנות לוועדה לאחר השלמת ההליך האזרחי, "ככל שקביעות בית המשפט יוסיפו".

ההליך האזרחי בין הצדדים הושלם, וכעת פונים המתלוננים בשנית, כשבידם פסק הדין בעניין. פסק הדין אכן קובע כי הנילון התרשל לכאורה בעת שייצג את החברה במכירת המגרש השני. אין כל קביעה נורמטיבית מעבר לכך.

החלטה לגנוז את התלונה הואיל ואין בפסק הדין ממצאים חדשים המצדיקים פתיחתו המחודשת של הנושא. משהחליטה הוועדה בעבר, כי הרשלנות המיוחסת לנילון אינה מצדיקה הגשת קובלנה, אין אלא להמשיך בקו זה, מכיוון שאין בפסק הדין קביעות חדשות שיש בהן כדי לשנות ממסקנה זו. מדובר באחד מאותם מקרים בהם המזור של הלקוח מצוי בתביעה אזרחית-כספית, ואופציה זו אכן מומשה במלואה על ידי המתלוננים. (החלטה מספר את/15/15)

רשלנות מקצועית: מתן ייעוץ משפטי ללקוח שלא לשלם חוב פסוק

תלונה עורך הדין הנילון ייצג את המתלון בתביעת רשלנות רפואית, בה זכה בפיצוי. על פסק הדין שניתן הוגש ערעור, בו נקבע שעל המתלון להחזיר לנתבעת חצי מהפיצוי שנפסק לו. המתלון טוען שפנה לנילון בבקשה לקיים את פסק הדין ולהחזיר לנתבעת את הכספים שנפסק שיש להחזיר, אולם הנילון אמר לו ששוחח בנושא עם בא כוח הנתבעת, אשר הבהיר לו שאין כוונה לגבות את ההחזר. בפועל, הנתבעת כן דרשה את הכספים ואף החלה בהליכי גבייה. כעת נדרש המתלון לשלם סכום גבוה בהרבה מהסכום שנפסק שעליו להחזיר וזאת לאור תוספות של ריבית והצמדה, לדבריו. בא כוח הנתבעת בהליך מכחיש מכל וכל את הטענה כי הסכים לוותר על החזר הפיצוי שנפסק לטובת מרשתו.

הנילון טוען, כי לבקשת המתלון פנה לבא כוח הנתבעת ואף קיים עמו שתי פגישות בנושא, בהן הבין שאין לו כוונה לגבות את ההחזר. מנגד, טוען הנילון, כי הבהיר למתלון שעליו להחזיר את הסכום לנתבעת.

החלטה לגנוז את התלונה. השאלה העקרונית היא, האם מדובר בייעוץ משפטי שלא צלח, כאשר המתלון לקח על עצמו את הסיכון שיינקטו נגדו הליכים לגביית הסכום, או שמא ברשלנות רבתי של הנילון, שהטעה את המתלון והתנער מכל אחריות כלפיו כאשר הלקוח ביקש לשלם את הסכום. בכל מקרה, אם המתלון אכן היה נחוש, כטענתו, לשלם את הסכום שנפסק, הרי שהיה יכול לעשות כן באופן ישיר גם ללא הנילון.

הסעד המרכזי אליו מכוון המתלונן הוא סעד כספי - המתלונן מעוניין שהנילון יישא בהפרש בין הסכום שנפסק על ידי בית המשפט לבין החוב בלשכת ההוצאה לפועל לאחר צבירת ריביות פיגורים והוצאות ההליך. דרך המלך לקבלת סעד זה היא בהגשת תביעה אזרחית נגד עורך הדין. בענייננו, יש קושי ממשי לקבוע מה בדיוק נאמר על ידי הנילון למתלונן, וייתכן שמדובר באי הבנה בין השניים. המתלונן מציין במפורש כי הנילון סרב למסור לו מסמך בכתב הפוטר אותו מתשלום הכסף, וכי הוא התייעץ עם עורכי דין נוספים שייצצו לו לשלם את הסכום, ואולם הוא בכל זאת לא שילם. בנסיבות העניין, אין בפנינו די ראיות לכך שהתנהגות הנילון עולה כדי רשלנות רבתי שתצדיק העמדתו לדין משמעת. (החלטה מספר את/40/14)

התבטאויות: עורך דין אינו אחראי לדברי עורך דין אחר המייצג אותו בהליך משפטי

תלונה בין עורכי הדין המתלוננים לבין עורך הדין הנילון התנהלה שותפות אשר התפרקה. לאחר פירוק השותפות, בשנת 2008, הגיש הנילון תביעה נגד המתלוננים. במסגרת כתב התביעה שהגיש הנילון, העלה טענות אודות רומנים שניהלו כביכול המתלוננים עם צדדים שלישיים. מכאן התלונה. הנילון השיב, כי הוא מיוצג על ידי עורכי דין אחרים, כאשר ניהול ההליכים היה מסור להם. הוועדה פנתה גם לקבלת תגובת עורך הדין החתום על כתב התביעה. עורך דין זה השיב, כי מזה מספר שנים אינו מועסק עוד במשרד בו עבד בעת שהגיש את כתב התביעה. מפאת חלוף הזמן והיעדר כל גישה למסמכים או לחומר הקשור עם התלונה, נבצר ממנו ליתן כל התייחסות לתלונה.

החלטה לגנוז את התלונה. מעיון בכתב התביעה נראה שיש ממש בטענות המתלוננים, שכן אכן נטען מספר פעמים כי התקיימו יחסים אינטימיים לכאורה בין המתלוננים לבין צדדים שלישיים, באופן שאינו רלבנטי לסכסוך. הקושי הוא בעובדה שהתלונה מופנית נגד התובע באותו הליך, ולא נגד עורכי הדין המייצגים בו, ועורך הדין החתום על כתב התביעה בפרט. בשל חלוף הזמן מאז הגשת כתב התביעה, כשבמילא לא הועלו על ידי המתלוננים טענות נגד עורך הדין החתום על כתב התביעה, סבורה הוועדה שאין מקום לנקוט בהליכים משמעתיים בעניין זה. הוועדה הוסיפה, כי ככל שיימצאו ראיות לכך שהנילון הורה באופן אישי על כתיבת הדברים בכתב התביעה, ניתן יהיה לפנות בעניינו מחדש. (החלטה מספר את/7/14)